

**SPECYFIKACJA TECHNICZNA
WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT OGRODNICZYCH**

do dokumentacji projektowo-kosztorysowej:

Wykonanie ogrodu deszczowego

na działce nr ew. 103/2, obręb 12, Nowa Huta w Krakowie wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego

KLASYFIKACJA wg WSPÓLNEGO SŁOWNIKA ZAMÓWIEŃ (CPV)

77340000-5	Roboty w zakresie gospodarki istniejącym drzewostanem - usługi okrzyszowania drzew oraz przycinania żywopłotów
77211400-6	Roboty w zakresie usunięcia drzew i krzewów - Usługi wycinania drzew
45112711-2	Roboty w zakresie kształtowania parków
45112710-5	Roboty w zakresie kształtowania terenów zielonych
77310000-6	Roboty w zakresie realizacji projektu zagospodarowania zieleni – usługi sadzenia oraz utrzymania terenów zielonych
77300000-3	Roboty w zakresie pielęgnacji w okresie gwarancyjnym – usługi ogrodnicze
77313000-7	Roboty w zakresie usługi utrzymania parków

Kwiecień / Październik 2021

Spis treści

1	WYMAGANIA OGÓLNE.....	5
1.1	WSTĘP	5
1.1.1	Przedmiot SST.....	5
1.1.2	Zakres zastosowania specyfikacji	5
1.1.3	Zakres robót objętych specyfikacją	5
1.1.4	Ogólne wymagania dotyczące robót	5
1.2	MATERIAŁY	7
1.2.1	Ogólne wymagania dotyczące materiałów	7
1.2.2	Wymagania do materiałów wyszczególnionych w publikowanych katalogach	7
1.2.3	Wymagania do materiałów nie wyszczególnionych w katalogach	7
1.2.4	Pozyskiwanie masowych materiałów pochodzenia miejscowego	8
1.2.5	Materiały nie odpowiadające wymaganiom jakościowym	8
1.2.6	Przechowywanie i składowanie materiałów	8
1.2.7	Wariantowe stosowanie materiałów	8
1.3	SPRZĘT.....	8
1.3.1	Ogólne wymagania dotyczące sprzętu.....	8
1.4	TRANSPORT.....	8
1.4.1	Ogólne wymagania dotyczące transportu	8
1.4.2	Wymagania dotyczące przewozu po drogach publicznych	9
1.5	WYKONANIE ROBÓT	9
1.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.....	9
1.6.1	Zasady kontroli jakości robót.....	9
1.6.2	Pobieranie próbek.....	9
1.6.3	Badania i pomiary	9
1.6.4	Raporty z badań	9
1.6.5	Badania prowadzone przez Inwestora	10
1.6.6	Certyfikaty i deklaracje.....	10
1.6.7	Dokumenty budowy	10
1.7	OBMIAR ROBÓT	11
1.7.1	Ogólne zasady obmiaru robót	11
1.7.2	Zasady określania ilości robót i materiałów	11
1.7.3	Urządzenia i sprzęt pomiarowy	11
1.7.4	Wagi i zasady wdrażania	12
1.8	ODBIÓR ROBÓT	12
1.8.1	Rodzaje odbiorów robót.....	12
1.8.2	Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu	12
1.8.3	Odbiór częściowy.....	12
1.8.4	Odbiór ostateczny (końcowy)	12
1.8.5	Odbiór pogwarancyjny	13
1.9	PŁATNOŚCI	13
1.10	PRZEPISY ZWIĄZANE	13
2	PROJEKT GOSPODARKI DRZEWOSTANEM	14
2.1.1	Ogólne wymagania dotyczące robót	14
2.2	MATERIAŁY	14

2.2.1	Ogólne wymagania dotyczące materiałów	14
2.2.2	Rodzaje materiałów	14
2.3	SPRZĘT	14
2.3.1	Ogólne wymagania dotyczące sprzętu	14
2.3.2	Sprzęt przeznaczony do wycinki drzew	14
2.4	TRANSPORT	15
2.4.1	Ogólne wymagania dotyczące transportu	15
2.4.2	Szczegółowe wymagania dotyczące transportu	15
2.5	WYKONANIE ROBÓT	15
2.5.1	Ogólne zasady wykonania robót	15
2.5.2	Nadzór	15
2.5.3	Wycinki drzew i krzewów	15
2.5.4	Zniszczenie pozostałości po usuniętej roślinności	16
2.5.5	Prace pielęgnacyjne w koronach drzew i krzewów	16
2.5.6	Zabezpieczenie drzew	16
2.5.7	Zabezpieczenie systemu korzeniowego	17
2.5.8	Demontaż zabezpieczenia	18
2.5.9	Pielęgnacja drzew uszkodzonych w trakcie prowadzenia robót budowlanych	18
2.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT	18
2.6.1	Ogólne zasady kontroli jakości robót	18
2.6.2	Szczegółowe zasady kontroli jakości robót	18
2.7	OBMIAR ROBÓT	19
2.8	ODBIÓR ROBÓT	19
2.9	PODSTAWA PŁATNOŚCI	19
2.10	PRZEPISY ZWIĄZANE	19
3	PROJEKT ZIELENI	19
3.1.1	Zakres robót objętych SST	19
3.1.2	Określenia podstawowe	19
3.1.3	Ogólne wymagania dotyczące robót	20
3.2	MATERIAŁY	20
3.2.1	Ogólne wymagania dotyczące materiałów	20
3.2.2	Jakość ziemi urodzajnej	20
3.2.3	Ziemia kompostowa	21
3.2.4	Jakość materiału szkółkarskiego	21
3.2.5	Wymagania jakościowe projektowanych roślin	23
3.2.6	Ściółkowanie	24
3.2.7	Pale i taśmy do drzew	24
3.2.8	Nawóz do roślin	24
3.3	SPRZĘT	24
3.3.1	Wymagania ogólne dotyczące sprzętu	24
3.4	TRANSPORT	24
3.4.1	Wymagania ogólne dotyczące transportu	24
3.4.2	Transport materiałów	25
3.5	WYKONANIE ROBÓT	25
3.5.1	Ogólne zasady wykonania robót	25
3.5.2	Wymagania szczegółowe dotyczące przygotowania terenu do nasadzeń	25
3.5.3	Wymagania szczegółowe dotyczące sadzenia drzew	26

3.5.4	Wymagania szczegółowe dotyczące sadzenia krzewów, bylin.....	27
3.5.5	Pielęgnacja drzew i krzewów.....	27
3.5.6	Pielęgnacja bylin i traw	28
3.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.....	28
3.6.1	Ogólne zasady kontroli jakości robót.....	28
3.6.2	Drzewa, krzewy, byliny, trawy	28
3.7	OBMIAR ROBÓT.....	28
3.7.1	Ogólne zasady obmiaru robót	28
3.7.2	Jednostka obmiarowa.....	29
3.8	ODBIÓR ROBÓT.....	29
3.9	PODSTAWA PŁATNOŚCI.....	29
3.10	PRZEPISY ZWIĄZANE	29

1 WYMAGANIA OGÓLNE

1.1 WSTĘP

1.1.1 Przedmiot SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna ST – Wymagania ogólne odnosi się do wymagań wspólnych dla poszczególnych wymagań technicznych dotyczących wykonania i odbioru Robót, które zostaną wykonane w ramach zadania :

„Wykonanie ogrodu deszczowego na działce nr ew. 103/2, obręb 12, Nowa Huta w Krakowie wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego

1.1.2 Zakres zastosowania specyfikacji

Szczegółowa specyfikacja techniczna stanowi dokument kontraktowy przy realizacji robót. Niniejsza specyfikacja techniczna jest dokumentem będącym podstawą do wykonania robót określonych w Projekcie Wykonawczym dla zadania określonego w pkt. 1.1.1 Przedmiot SST.

1.1.3 Zakres robót objętych specyfikacją

Ustalenia zawarte w niniejszej Specyfikacji Technicznej dotyczą prowadzenia robót przy gospodarce drzewostanem oraz wykonaniu nasadzeń zgodnie z dokumentacją projektową:

- Inwentaryzacja dendrologiczna i gospodarka drzewostanem
- PW – Wykonanie ogrodu deszczowego na działce nr ew. 103/2, obręb 12, Nowa Huta w Krakowie

Roboty, których dotyczy niniejsza specyfikacja obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie robót związanych z wycinką, pielęgnacją drzew i krzewów oraz z sadzeniem oraz utrzymaniem terenów zielonych i obejmują:

- wycinkę drzew i krzewów;
- przesadzenie drzew
- zabezpieczenie drzew i krzewów na czas budowy;
- rozścielenie ziemi urodzajnej;
- przygotowanie podłoża pod nasadzenie roślin w ogrodzie deszczowym
- wykonania nowych nasadzeń drzew wg projektu wykonawczego szaty roślinnej;
- wykonania nowych nasadzeń krzewów wg projektu wykonawczego szaty roślinnej;
- wykonania nowych nasadzeń pnączy wg projektu wykonawczego szaty roślinnej;
- wykonania nowych nasadzeń bylin wg projektu wykonawczego szaty roślinnej;
- trzyletnią pielęgnację gwarancyjną i pogwarancyjną.

1.1.4 Ogólne wymagania dotyczące robót

Wszystkie roboty objęte Projektem należy wykonać wg Polskich Norm, pod fachowym technicznym nadzorem ze strony osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane. Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z dokumentacją projektową i poleceniami Inwestora.

1.1.4.1 Przekazanie terenu budowy

Inwestor, w terminie określonym w dokumentach umowy przekazuje Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, dziennik budowy, dwa egzemplarze dokumentacji projektowej i specyfikację techniczną.

1.1.4.2 Dokumentacja projektowa

Przekazana dokumentacja projektowa ma zawierać opis, część graficzną, obliczenia i dokumenty związane z realizacją, zgodne z wykazem podanym w szczegółowych warunkach umowy.

1.1.4.3 Zgodność robót z dokumentacją projektową

Dokumentacja projektowa oraz dodatkowe dokumenty przekazane Wykonawcy przez Inwestora stanowią załączniki do umowy, a wymagania wyszczególnione w choćby jednym z nich są obowiązujące dla Wykonawcy tak, jakby zawarte były w całej dokumentacji.

Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inwestora, który przekaze Projektantowi dokonanie odpowiednich zmian i poprawek. W przypadku stwierdzenia ewentualnych rozbieżności podane na rysunku wielkości liczbowe wymiarów są ważniejsze od odczytu ze skali rysunków.

Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały mają być zgodne z dokumentacją projektową. Wielkości określone w dokumentacji projektowej będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowlanych muszą być jednorodne i wykazywać zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.

W przypadku, gdy dostarczane materiały lub wykonane roboty nie będą zgodne z dokumentacją projektową i mają wpływ na niezadowalającą jakość danego elementu, to takie materiały zostaną zastąpione innymi, a wykonane elementy rozebrane i ponownie wykonane na koszt wykonawcy.

1.1.4.4 Zabezpieczenie terenu budowy

Wykonawca jest zobowiązany do zabezpieczenia terenu budowy w okresie trwania realizacji kontraktu aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót. Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie utrzymywać tymczasowe urządzenia zabezpieczające, w tym: ogrodzenia, poręcze, oświetlenie, sygnały i znaki ostrzegawcze, dozorców, wszelkie inne środki niezbędne do ochrony robót, wygody społeczności i innych.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i za wszelkie materiały i urządzenia używane do robót od daty rozpoczęcia do daty odbioru ostatecznego.

Jeśli Wykonawca w jakimkolwiek czasie zaniedba utrzymanie na polecenie Inspektora Nadzoru winien wszelkie zaniedbania usunąć nie później niż 24 godz. po otrzymaniu tego polecenia.

Koszt zabezpieczenia terenu budowy nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest włączony w cenę umowną.

1.1.4.5 Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisy ochrony przeciwpożarowej. Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.1.4.6 Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego. W okresie trwania robót Wykonawca będzie podejmować wszelkie konieczne kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

Stosując się do tych wymagań, Wykonawca będzie miał szczególny wzgląd na lokalizację dróg dojazdowych, wszelkie prace wokół starodrzewu wykonywać należy ręcznie

1.1.4.7 Ochrona własności publicznej i prywatnej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji i urządzeń zlokalizowanych na powierzchni terenu i pod jego poziomem, takie jak rurociągi, kable itp. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inwestora i zainteresowanych użytkowników oraz będzie z nimi współpracował, dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw. Wykonawca będzie odpowiadać za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Inwestora.

1.1.4.8 Ograniczenie obciążeń osi pojazdów

Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie gruntu, materiałów i wyposażenia na i z terenu robót. Uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od władz co do przewozu nietypowych wagowo ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inwestora. Pojazdy i ładunki powodujące nadmierne obciążenie osiowe nie będą dopuszczone na świeżo ukończony fragment budowy w obrębie terenu budowy i Wykonawca będzie odpowiadał za naprawę wszelkich robót w ten sposób uszkodzonych, zgodnie z poleceniami Inwestora.

1.1.4.9 Bezpieczeństwo i higiena pracy

Podczas realizacji robót wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych. Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie. Do obowiązków wykonawcy należy zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie umownej.

1.1.4.10 Stosowanie się do prawa i innych przepisów

Wykonawca zobowiązany jest znać wszelkie przepisy wydane przez organy administracji państwowej i samorządowej, które są w jakikolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót. Np. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z dn. 19.03.2003 r. Nr 47, poz. 401). Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie wykorzystania opatentowanych urządzeń lub metod i w sposób ciągły będzie informować Inwestora o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń i inne odnośne dokumenty.

1.2 MATERIAŁY

1.2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Wszystkie materiały zastosowane do realizacji robót powinny odpowiadać co do jakości wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie, określonym w art. 10 ustawy Prawo budowlane i przedmiaru robót, wymaganiom specyfikacji istotnych warunków zamówienia i przyjętym w ofercie rozwiązaniom technicznym. Na każde żądanie Inwestora, Wykonawca obowiązany jest okazać w stosunku do wskazanych materiałów: certyfikat na znak bezpieczeństwa, deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną.

1.2.2 Wymagania do materiałów wyszczególnionych w publikowanych katalogach

Do materiałów wyszczególnionych w obowiązujących i publikowanych katalogach (KNNR, KNR, KNRW, KSNR, KNP, ORGBUD i innych katalogach) należy stosować zasady określone w założeniach ogólnych i szczegółowych katalogów. W szczególności należy stosować warunki i normy tam wskazane.

1.2.3 Wymagania do materiałów nie wyszczególnionych w katalogach

Materiały, które nie mają odniesienia w publikowanych katalogach, a dopuszczone są do stosowania w budownictwie, należy stosować zgodnie z obowiązującymi kartami wyrobów i instrukcjami producentów. Normy zużycia należy przyjmować zgodnie z zaleceniami producentów i dystrybutorów wyrobów.

1.2.4 Pozyskiwanie masowych materiałów pochodzenia miejscowego

Wykonawca odpowiada za uzyskanie pozwoleń od właścicieli i odnośnych władz na pozyskanie materiałów z jakichkolwiek złóż miejscowych, włączając w to źródła wskazane przez Inwestora i jest zobowiązany dostarczyć Inwestorowi wymagane dokumenty przed rozpoczęciem eksploatacji złoża. Eksploatacja źródeł materiałów będzie zgodna z wszelkimi regulacjami prawnymi obowiązującymi na danym obszarze.

1.2.5 Materiały nie odpowiadające wymaganiom jakościowym

Materiały nie odpowiadające wymaganiom jakościowym zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy, bądź złożone w miejscu wskazanym przez Inwestora. Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się nie zbadane i nie zaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego odrzuceniem i niezapłaceniem.

1.2.6 Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, do czasu gdy będą one potrzebne do robót, były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do robót i były dostępne do kontroli przez Inwestora. Miejsca czasowego składowania materiałów będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy w miejscach uzgodnionych z Inwestorem.

1.2.7 Wariantowe stosowanie materiałów

Jeśli dokumentacja projektowa przewiduje możliwość zastosowania różnych rodzajów materiałów do wykonywania poszczególnych elementów robót Wykonawca powiadomi Inwestora o zamiarze zastosowania konkretnego rodzaju materiału. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zamieniany bez zgody Inwestora.

1.3 SPRZĘT

1.3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Do wykonania robót należy zastosować sprzęt i maszyny właściwe dla danego rodzaju robót, przy uwzględnieniu przeciętnej organizacji pracy. Nakłady pracy sprzętu winny wynikać z katalogów nakładów rzeczowych, z uwzględnieniem założeń ogólnych i szczegółowych. Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy. Liczba i wydajność sprzętu będzie gwarantować przeprowadzenie robót, zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej i wskazaniach Inwestora w terminie przewidzianym umową.

Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie spełniał normy ochrony środowiska i przepisy dotyczące jego użytkowania. Wykonawca dostarczy Inwestorowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami. Jeżeli dokumentacja projektowa przewiduje możliwość wariantowego użycia sprzętu przy wykonywanych robotach, wykonawca powiadomi Inwestora o swoim zamiarze wyboru i uzyska jego akceptację przed użyciem sprzętu. Wybrany sprzęt, po akceptacji Inwestora, nie może być później zmieniany bez jego zgody.

1.4 TRANSPORT

Środki transportu technologicznego i zewnętrznego winny być dobrane przy uwzględnieniu przeciętnej organizacji pracy.

1.4.1 Ogólne wymagania dotyczące transportu

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów.

Liczba środków transportu będzie zapewniać prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej i wskazaniach Inwestora w terminie przewidzianym w umowie.

1.4.2 Wymagania dotyczące przewozu po drogach publicznych

Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych. Środki transportu nie odpowiadające warunkom dopuszczalnych obciążeń na osie mogą być dopuszczone przez właściwy zarząd drogi pod warunkiem przywrócenia stanu pierwotnego użytkowanych odcinków dróg na koszt Wykonawcy. Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.

1.5 WYKONANIE ROBÓT

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową oraz poleceniami Inwestora. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za pełną obsługę geodezyjną przy wykonywaniu wszystkich elementów robót określonych w dokumentacji projektowej lub przekazanych na piśmie przez Inwestora. Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wykonywaniu robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Inwestor, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt. Decyzje Inwestora dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w dokumentach umowy, dokumentacji projektowej, a także w normach i wytycznych.

Polecenia Inwestora dotyczące realizacji robót będą wykonywane przez Wykonawcę nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, pod groźbą wstrzymania robót. Skutki finansowe z tytułu wstrzymania robót w takiej sytuacji ponosi Wykonawca.

Do prac winni być dopuszczeni wykonawcy mający przygotowanie zawodowe i udokumentowane doświadczenie zawodowe.

1.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

1.6.1 Zasady kontroli jakości robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę jakości robót i stosowanych materiałów. Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w dokumentacji projektowej.

1.6.2 Pobieranie próbek

Próbki będą pobierane losowo. Zaleca się stosowanie statystycznych metod pobierania próbek, opartych na zasadzie, że wszystkie jednostkowe elementy produkcji mogą być z jednakowym prawdopodobieństwem wytypowane do badań. Inwestor będzie mieć zapewnioną możliwość udziału w pobieraniu próbek.

1.6.3 Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami norm.

W przypadku, gdy normy nie obejmują badania, stosować można wytyczne krajowe, albo inne procedury, zaakceptowane przez Inwestora. Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Inwestora o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania. Po wykonaniu pomiaru lub badania, Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji Inwestora.

1.6.4 Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywać Inwestorowi kopie raportów z wynikami badań jak najszybciej. Wyniki badań (kopie) będą przekazywane Inwestorowi na formularzach według dostarczonego przez niego wzoru lub innych, przez niego zaaprobowanych.

1.6.5 Badania prowadzone przez Inwestora

Dla celów kontroli jakości i zatwierdzenia, Inwestor uprawniony jest do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów. Do umożliwienia jemu kontroli zapewniona będzie wszelka potrzebna do tego pomoc ze strony Wykonawcy i producenta materiałów.

1.6.6 Certyfikaty i deklaracje

Inwestor może dopuścić do użycia tylko te wyroby i materiały, które:

1. posiadają certyfikat na znak bezpieczeństwa wykazujący, że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i informacji o ich istnieniu zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z 1998 r. (Dz. U. 99/98),

2. posiadają deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z:

- Polską Normą lub
- aprobatą techniczną, w przypadku wyrobów, dla których nie ustanowiono Polskiej Normy, jeżeli nie są objęte certyfikacją określoną w pkt. 1.1.3 Zakres robót objętych specyfikacją znajdują się w wykazie wyrobów, o którym mowa w rozporządzeniu MSWiA z 1998 r. (Dz. U. 98/99).

1.6.7 Dokumenty budowy

1. Dziennik budowy

Dziennik budowy jest wymaganym dokumentem urzędowym obowiązującym Inwestora i Wykonawcę w okresie od przekazania wykonawcy terenu budowy do końca okresu gwarancyjnego. Prowadzenie dziennika budowy zgodnie z § 45 ustawy Prawo budowlane spoczywa na kierowniku budowy.

Zapisy w dzienniku budowy będą dokonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej strony budowy. Zapisy będą czytelne, dokonane trwałą techniką, w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden pod drugim, bez przerw. Załączone do dziennika budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inwestora.

Do dziennika budowy należy wpisywać w szczególności:

- datę przekazania Wykonawcy terenu budowy,
- datę przekazania przez Inwestora dokumentacji projektowej,
- uzgodnienie przez Inwestora programu zapewnienia jakości i harmonogramów robót,
- terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót,
- przebieg robót, trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okresy i przyczyny przerw w robotach,
- uwagi i polecenia Inwestora,
- daty zarządzenia wstrzymania robót, z podaniem powodu,
- zgłoszenia i daty odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, częściowych i ostatecznych odbiorów robót,
- wyjaśnienia, uwagi i propozycje Wykonawcy,
- stan pogody i temperaturę powietrza w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom w związku z warunkami klimatycznymi,
- zgodność rzeczywistych warunków geotechnicznych z ich opisem w dokumentacji projektowej,
- dane dotyczące czynności geodezyjnych (pomiarowych) dokonywanych przed i w trakcie wykonywania robót,
- dane dotyczące sposobu wykonywania zabezpieczenia robót,
- dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek oraz wyniki przeprowadzonych badań z podaniem kto je przeprowadzał,
- wyniki prób poszczególnych elementów budowli z podaniem kto je przeprowadzał,
- inne istotne informacje o przebiegu robót.

Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy, wpisane do dziennika budowy będą przedłożone Inwestorowi do ustosunkowania się. Decyzje Inwestora wpisane do dziennika budowy Wykonawca

podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęciem stanowiska. Wpis projektanta do dziennika budowy obliguje Inwestora do ustosunkowania się. Projektant nie jest jednak stroną umowy i nie ma uprawnień do wydawania poleceń Wykonawcy robót.

2. Książka obmiarów

Książka obmiarów stanowi dokument pozwalający na rozliczenie faktycznego postępu każdego z elementów robót.

3. Dokumenty laboratoryjne

Dzienniki laboratoryjne, deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności materiałów, orzeczenia o jakości materiałów, recepty robocze i kontrolne wyniki badań Wykonawcy będą gromadzone w formie uzgodnionej w programie zapewnienia jakości. Dokumenty te stanowią załączniki do odbioru robót. Winny być udostępnione na każde życzenie Inwestora.

4. Pozostałe dokumenty budowy

Do dokumentów budowy zalicza się, oprócz wymienionych w punktach [1]-[3], następujące dokumenty:

- pozwolenie na budowę,
- protokoły przekazania terenu budowy,
- umowy cywilnoprawne z osobami trzecimi,
- protokoły odbioru robót,
- protokoły z narad i ustaleń,
- operaty geodezyjne,
- plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

5. Przechowywanie dokumentów budowy

Dokumenty budowy będą przechowywane na terenie budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym.

Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie formie przewidzianej prawem.

Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Inwestora i przedstawiane do wglądu na życzenie Inwestora.

1.7 OBMIAR ROBÓT

1.7.1 Ogólne zasady obmiaru robót

Obmiar robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych robót, zgodnie z dokumentacją projektową i warunkami umowy.

1.7.2 Zasady określania ilości robót i materiałów

Zasady określania ilości robót podane są w odpowiednich specyfikacjach technicznych i KNR-ach oraz KNNR-ach. Jednostki obmiaru powinny zgodnie z jednostkami określonymi w dokumentacji projektowej i kosztorysowej.

1.7.3 Urządzenia i sprzęt pomiarowy

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy, stosowany w czasie obmiaru robót będą zaakceptowane przez Inwestora. Urządzenia i sprzęt pomiarowy zostaną dostarczone przez Wykonawcę. Jeżeli urządzenia te lub sprzęt wymagają badań atestujących, to Wykonawca będzie posiadać ważne świadectwa legalizacji. Wszystkie urządzenia pomiarowe będą przez Wykonawcę utrzymywane w dobrym stanie, w całym okresie trwania robót.

1.7.4 Wagi i zasady wdrażania

Wykonawca dostarczy i zainstaluje urządzenia wagowe odpowiadające jednośnym wymaganiom. Będzie utrzymywać to wyposażenie, zapewniając w sposób ciągły zachowanie dokładności wg norm zatwierdzonych przez Inwestora.

1.8 ODBIÓR ROBÓT

1.8.1 Rodzaje odbiorów robót

W zależności od ustaleń roboty podlegają następującym odbiorom:

- a) odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu,
- b) odbiorowi częściowemu,
- c) odbiorowi ostatecznemu (końcowemu),
- d) odbiorowi pogwarancyjnemu.

1.8.2 Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie jakości wykonywanych robót oraz ilości tych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót. Odbioru tego dokonuje Inwestor.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inwestora. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym fakcie Inwestora. Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inwestor na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary, w konfrontacji z dokumentacją projektową i uprzednimi ustaleniami.

1.8.3 Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się dla zakresu robót określonego w dokumentach umownych wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót. Odbioru robót dokonuje Inwestor.

1.8.4 Odbiór ostateczny (końcowy)

1.8.4.1 Zasady odbioru ostatecznego robót

Odbiór ostateczny polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do zakresu (ilości) oraz jakości. Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru ostatecznego będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do dziennika budowy. Odbiór ostateczny robót nastąpi w terminie ustalonym w dokumentach umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inwestora zakończenia robót i przyjęcia dokumentów, o których mowa w punkcie 1.8.4.2 Dokumenty do odbioru ostatecznego (końcowe).

Odbioru ostatecznego robót dokona komisja wyznaczona przez Inwestora w obecności Inwestora i Wykonawcy. Komisja odbierająca roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania robót z dokumentacją projektową. W toku odbioru ostatecznego robót, komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu oraz odbiorów częściowych, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych.

1.8.4.2 Dokumenty do odbioru ostatecznego (końcowe)

Podstawowym dokumentem jest protokół odbioru ostatecznego robót, sporządzony wg wzoru ustalonego przez Inwestora.

Do odbioru ostatecznego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

1. dokumentację powykonawczą, tj. dokumentację budowy z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi,
2. szczegółowe specyfikacje techniczne (podstawowe z dokumentów umowy i ew. uzupełniające lub zamienne),
3. recepty i ustalenia technologiczne,
4. dzienniki budowy i książki obmiarów (oryginały),
5. wyniki pomiarów kontrolnych
6. deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów, certyfikaty na znak bezpieczeństwa
7. ewentualne rysunki (dokumentacje) na wykonanie robót towarzyszących
8. geodezyjną inwentaryzację powykonawczą robót i sieci uzbrojenia terenu,
9. kopię mapy zasadniczej powstałej w wyniku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

W przypadku, gdy wg komisji, roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru ostatecznego, komisja w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru ostatecznego robót. Wszystkie zarządzane przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawiane wg wzoru ustalonego przez Inwestora. Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja i stwierdzi ich wykonanie.

1.8.5 Odbiór pogwarancyjny

Odbiór pogwarancyjny polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem wad, które ujawnią się w okresie gwarancyjnym i rękojmi. Odbiór pogwarancyjny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie 1.8.4 Odbiór ostateczny (końcowy).

Odbiór pogwarancyjny następuje po dwuletniej pielęgnacji gwarancyjnej zieleni. Polega na ocenie ilościowej i jakościowej w zakresie założonej zieleni.

1.9 PŁATNOŚCI

Warunki płatności i sposobu rozliczania określone zostaną w umowie.

1.10 PRZEPISY ZWIĄZANE

Uwzględniono następujące przepisy i wytyczne ogólne:

1. Ustawa o wyrobach budowlanych z dnia 16-04-2004 DZ.U.92/88
2. Ustawa Prawo Zamówień Publicznych z dnia 29-01-2004 DZ.U.19/177 z późniejszymi zmianami
3. Ustawa Prawa budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. DZ.U. 207/2016 z 2003 r. z późniejszymi zmianami oraz przepisy wykonawcze do ustawy
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18-05-2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego DZ.U. 130/1389
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 02-09-2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno- użytkowego DZ.U. Nr 202, poz.2072 z dnia 16-09-2004 r.
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 06-02-2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych DZ.U. Nr 47/401
7. Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych. Wymagania ogólne. OWEOB Promocja sp. z o. o. Warszawa 2003
8. Instrukcja ITB nr 282. Wytyczne wykonania i odbioru robót budowlano- montażowych w okresie obniżonych temperatur ITB 1988 r.
9. Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano- technicznych Tom I, budownictwo ogólne, MGPIB, ITB, Arkady 1989 r.

2 PROJEKT GOSPODARKI DRZEWOSTANEM

2.1.1 Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w pkt 1.5 WYKONANIE ROBÓT

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonywanych robót oraz za ich zgodność z dokumentacją projektową oraz poleceniami Inwestora.

Wycinka drzew przeznaczonych do usunięcia musi być uzgodniona z odpowiednimi władzami.

2.2 MATERIAŁY

2.2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w pkt 1.2 MATERIAŁY.

2.2.2 Rodzaje materiałów

Przy zabezpieczeniu drzew na okres wykonywania robót będą użyte następujące materiały:

- deski iglaste obrzynane, kl. II, o grubości min. 20mm, układane nad elementami gumowymi lub maty słomiane (lub tkanina jutowa) – amortyzująca ewentualne uderzenia
- sznur konopny surowy lub drut stalowy okrągły, miękki, ocynkowany;
- woda.

Przy zabezpieczeniu krzewów na okres wykonywania robót będą użyte następujące materiały:

- paliki drewniane;
- deski obrzynane;
- gwoździe;
- woda.

Przy pielęgnacji drzew uszkodzonych w trakcie wykonywania robót zostaną użyte następujące materiały:

- specjalistyczne preparaty do zabezpieczania ran;
- woda
- specjalistyczne narzędzia do wygładzania i wyrównania ran
- żyzną ziemią lub specjalną mieszanką stymulującą wzrost nowych korzeni.

2.3 SPRZĘT

2.3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w pkt 1.3 SPRZĘT.

2.3.2 Sprzęt przeznaczony do wycinki drzew

Roboty związane z zabiegami pielęgnacyjnymi, wycięciem drzewa oraz pocięciem drewna na kłocę, należy wykonać łańcuchową piłą spalinową lub inną do tego typu prac. Powyższy sprzęt musi być sprawny technicznie i zaakceptowany przez Inwestora.

Roboty ziemne związane z odkopaniem korzeni, wykarczowaniem pni, wyciętego drzewa można wykonać ręcznie lub przy użyciu dowolnego sprzętu mechanicznego, zaakceptowanego przez Inwestora.

Roboty związane z przewróceniem odciętego drzewa, odciągnięciem go oraz wyrwaniem odciętej części pnia wraz z korzeniami, można wykonać dowolnym typem ciągnika sprawnego technicznie i zaakceptowanego przez Inwestora.

Do wykonywania robót związanych z zabezpieczeniem drzew i krzewów może być użyty następujący sprzęt:

- samochód skrzyniowy do transportu materiałów;;
- ręczny sprzęt do prac ziemnych;
- sprzęt do podlewania;
- lub inny sprzęt zaakceptowany przez Inwestora

Wszystkie roboty w zasięgu rzutu koron drzew należy wykonywać ręcznie. Zastosowanie jakiegokolwiek sprzętu mechanicznego na tym terenie wymaga zgody Inwestora.

Do wykonywania robót związanych z pielęgnacją drzew uszkodzonych w trakcie robót budowlanych stosuje się następujący sprzęt:

- podnośnik samochodowy do pielęgnowania drzew, drabiny, rusztowania,
- piły, sekatory, dłuta, noże, skrobaki;
- pędzle;
- ręczny sprzęt do prac ziemnych;
- sprzęt do podlewania;
- lub inny sprzęt zaakceptowany przez Inwestora.

2.4 TRANSPORT

2.4.1 Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w pkt 1.4 TRANSPORT

2.4.2 Szczegółowe wymagania dotyczące transportu

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych prac, przy ruchu po drogach publicznych będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych.

2.5 WYKONANIE ROBÓT

2.5.1 Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w pkt 1.5 WYKONANIE ROBÓT.

2.5.2 Nadzór

W czasie wykonywania robót należy zapewnić stały Nadzór Inwestorski.

2.5.3 Wycinki drzew i krzewów

Wycinki drzew należy dokonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP. Wykonawca ma obowiązek prowadzenia prac w taki sposób aby nie stwarzać zagrożenia.

Roboty związane z usunięciem drzew i krzewów obejmują wycięcie i wykarczowanie drzew, wywiezienie pni, karpiny i gałęzi poza teren budowy, zasypanie dołów oraz zniszczenie pozostałości po usuniętej roślinności. Zakres wycinki wskazuje Projekt Gospodarki Drzewostanem.

Wycinkę drzew należy prowadzić zgodnie z warunkami podanymi w odpowiedniej Decyzji. Jakiegokolwiek wycinki należy prowadzić wyłącznie w okresie jesienno-zimowym, zaś w okresach lęgowych ptaków wyłącznie po konsultacji i zatwierdzeniu przez ornitologa.

Zgoda na prace związane z usunięciem drzew i krzewów powinna być uzyskana przez Inwestora.

Wycinkę drzew o właściwościach materiału użytkowego należy wykonać w tzw. sezonie rębny, zgodnie z decyzją o wycince drzew.

Odpady powstałe w wyniku wycinki winny zostać zlikwidowane w sposób zgodny z wymogami określonymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. z 2001r. Nr 62, poz. 682 późn. zmianami).

Roślinność istniejąca nie przeznaczona do usunięcia powinna być przez Wykonawcę zabezpieczona przed uszkodzeniem. Jeżeli roślinność, która ma być zachowana zostanie zniszczona lub uszkodzona przez Wykonawcę, to powinna być ona odtworzona przez na koszt Wykonawcy, w sposób zaakceptowany przez odpowiednie władze.

2.5.4 Zniszczenie pozostałości po usuniętej roślinności

Sposób zniszczenia pozostałości po usuniętej roślinności zostanie uzgodniony w trakcie realizacji kontraktu.

W przypadku dopuszczenia przerobienia spalania roślinności usuniętej w czasie robót przygotowawczych Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby odbyło się ono z zachowaniem wszystkich wymogów bezpieczeństwa i odpowiednich przepisów.

Pozostałości po spaleniu powinny być usunięte przez Wykonawcę z terenu budowy. Jeśli pozostałości po spaleniu, za zgodą Inżyniera, są zakopywane na terenie budowy, to powinny być one układane w warstwach. Każda warstwa powinna być przykryta warstwą gruntu. Ostatnia warstwa powinna być przykryta warstwą gruntu o grubości co najmniej 30 cm i powinna być odpowiednio wyrównana i zagęszczona. Pozostałości po spaleniu nie mogą być zakopywane pod rowami odwadniającymi ani pod jakimikolwiek obszarami, na których odbywa się przepływ wód powierzchniowych.

2.5.5 Prace pielęgnacyjne w koronach drzew i krzewów

Prace pielęgnacyjne w koronach drzew wykonywać zgodnie ze sztuką ogrodnictwa. Prace pielęgnacyjne obejmują usunięcie posuszu, martwych gałęzi, formowanie koron, itp. z wytypowanych do pielęgnacji drzew w Projekcie Szaty Roślinnej.

Zaleca się wykonanie prac w okresie jesienno-zimowym w stanie bezlistnym drzew. Prace pielęgnacyjne winny być wykonywane zgodnie ze sztuką ogrodnictwa we właściwym terminie i przez wykwalifikowanych pracowników. Podczas prac pielęgnacyjnych należy ściśle trzymać się zaleceń Inwestora.

Prace należy zgodnie z wymogami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.

Odpady powstałe w wyniku prac pielęgnacyjnych winny zostać zlikwidowane w sposób zgodny z wymogami określonymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. z 2201 r. Nr 62, poz. 682 póź. zmianami).

2.5.6 Zabezpieczenie drzew

Dla drzew pozostających w bezpośrednim zasięgu prac budowlanych należy wykonać następujące czynności:

- wytyczenie tras poruszania się ludzi i sprzętu budowlanego;
- wytyczenie miejsc składowania materiałów; przejścia oraz miejsca składowania powinny być zlokalizowane poza zasięgiem korzeni drzew, w odległości 1,5 m od obrysu koron
- należy podwiązać nisko osadzone gałęzie.
- dla drzew zlokalizowanych w bezpośrednim zasięgu prac budowlanych konieczne jest zabezpieczenie pni drzew obudową z desek – z dystansem (np. zwoje rur drenarskich) - do wysokości pierwszych gałęzi, czyli około 2m, określonej jednak indywidualnie dla każdego drzewa, aby nie uszkodzić najbliższych konarów; dolna część każdej deski powinna opierać się na podłożu (i być lekko zagłębiona w ziemi);
- jeżeli jest to niemożliwe np. z powodu nabiegów korzeniowych, to należy nabiegi obłożyć jutą i matą słomianą oraz/lub zwiększyć dystans pomiędzy pniem a deskami;
- deskowanie należy połączyć np.: przy pomocy drutu okrągłego, miękkiego ocynkowanego lub taśmy stalowej ocynkowanej w rozstawie co 60-100cm, ale min. 3 linie w obrębie każdego deskowania;
- stabilizacja deskowania do pnia powinna być wykonana przy pomocy sznurka lub taśmy kokosowej lub innej taśmy stosowanej do prac ogrodniczych, stosowanie w tym celu drutu jest niedopuszczalne i szkodliwe dla drzew.

- wykonanie obudowy z desek do wysokości określonej indywidualnie dla każdej grupy drzew (maks. Do 2m);
- deskowanie winno być mocowane za pomocą gwoździ do palików wbitych w grunt i rozmieszczonych co około 1,5m);
- ogrodzenie powinno ochraniać zarówno pnie jak i korony drzew.

Zabezpieczenie krzewów obejmuje:

- wykonanie obudowy z desek do wysokości określonej indywidualnie dla każdego krzewu lub grupy krzewów (maksymalnie do 2m) – deskowanie winno być mocowane za pomocą gwoździ do palików wbitych w grunt i rozmieszczonych co około 1,5m.
- prace ziemne w obrębie korzeni należy wykonywać ręcznie. Korzenie do 3 cm średnicy należy obciąć na czysto (praca specjalistyczna), grubsze korzenie należy zabezpieczyć przed wysychaniem, poprzez owinięcie jutą i polewanie wodą.

Kopanie w obrębie korzeni należy wykonywać ręcznie. Korzenie do 3 cm średnicy należy obciąć na czysto (praca specjalistyczna), grubsze korzenie należy wpuścić głębiej i zabezpieczyć przed wysychaniem.

2.5.7 Zabezpieczenie systemu korzeniowego

W przypadku wymiany nawierzchni utwardzonych w obrębie rzutu korony i strefie 2m od obrysu korony, nie wolno pozostawiać odkrytej wierzchniej warstwy ziemi wraz z korzeniami.

- należy natychmiast położyć nową nawierzchnię (prace powinny być wykonywane małymi partiami)
- przykryć glebę matami słomianymi lub wilgotną jutą, dbając o stałe zwilżenie nawierzchni.
- dla wybranych drzew (przy bezpośrednim styku z pracami ziemnymi i budowlanymi) należy wykonać ekrany korzeniowe, chroniące korzenie.

Ekrany należy wykonać w odległości nie mniejszej niż pięć średnic pnia mierzonych od kory w odziomku. Ekran korzeniowy powinien być wykonany najpóźniej bezpośrednio przed rozpoczęciem budowy. W tym celu konieczne jest wykonanie wykopu na głębokość 0,8 -1,5 m (w zależności od systemu korzeniowego), przy czym wykop ten nie może być wykonany przy użyciu ciężkiego sprzętu. Odsłonięte korzenie należy o ile to możliwe zawijać ku dołowi tak by zachować ich jak najwięcej. Gdy nie jest to możliwe należy je odcinać pod kątem prostym, tak by zminimalizować powierzchnię powstałej rany (niedopuszczalne jest ich urywanie lub ukrećanie).

- obłożyć jutą.
- następnie należy wykonać szczelną ścianę w odległości ok. 0,5 m od krawędzi wykonanego wykopu i wyłożyć ją folią o grubości min. 0,7 mm. Powstałą szczelinę należy uzupełnić żyzną ziemią lub specjalną mieszanką stymulującą wzrost nowych korzeni.
- przy prowadzeniu prac nie wolno doprowadzać do przesuszenia korzeni. Należy stosować podlewanie roślin zgodnie z aktualnymi warunkami pogodowymi oraz potrzebami roślin.
- ekranuje się połowę obwodu brył korzeniowych po stronie występującego zagrożenia.
- w przypadku trwałego obniżenia terenu powstały ekran należy obudować odpowiednim murkiem lub odpowiednio ukształtować skarpy.

W szczególnych wypadkach należy wykonać fundament mostowy celem ochrony systemu korzeniowego. Wielkość (długość) fundamentu mostowego może zostać określona dopiero na placu budowy po wykonaniu wykopów. Wielkość tą należy ustalić w porozumieniu z Inwestorem.

Podczas prowadzenia prac w zasięgu korony drzew należy nie dopuścić do:

- poruszania się i parkowania pojazdów, ponieważ mogą one spowodować
- miażdżenie korzeni oraz obrywanie drobnych korzeni, a więc tych, które dostarczają całej roślinie składniki pokarmowe oraz powodują wymianę gazową roślin.
- pod koronami drzew nie magazynować żadnych materiałów budowlanych

Ponadto na etapie realizacji inwestycji należy zapewnić stały Nadzór Dendrologiczny.

Podczas zabezpieczania drzew i wykonywania prac budowlanych należy stosować się ściśle do wszelkich zaleceń Inwestora.

2.5.8 Demontaż zabezpieczenia

Demontaż zabezpieczenia po zakończeniu robót obejmuje:

- rozebranie obudowy;
- usunięcie mat słomianych;
- delikatne spulchnienie ziemi w strefie korzeniowej drzew.

2.5.9 Pielęgnacja drzew uszkodzonych w trakcie prowadzenia robót budowlanych

W przypadku uszkodzenia korzeni wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:

- proporcjonalne do ubytku korzeni zredukowanie korony drzewa;
- wykonanie cięć sanitarnych korzeni (wszystkie cięcia korzeni wykonywać pod kątem prostym); przy określeniu miejsca cięcia korzenia nie należy sugerować się miejscem rozgałęzienia, lecz dokonać go tam, gdzie zaczyna się korzeń zdrowy (żywy);
- zabezpieczenie powierzchni ran preparatem impregnującym;
- na bieżąco przysypywanie glebą zabezpieczonych korzeni;
- wskazane jest, aby przynajmniej w najbliższym otoczeniu uszkodzonych korzeni, dotychczasową ziemię zastąpić bardziej zasobną.

W przypadku uszkodzenia gałęzi wykonuje się następujące czynności:

- usunięcie uszkodzonych gałęzi (przy cięciu gałęzi o średnicy powyżej 3cm cięcia należy wykonywać zawsze trzy etapowo);
- zabezpieczenie ran natychmiast po usunięciu żywej gałęzi;
- wyrównanie powierzchni cięcia i uformowanie powierzchni rany;
- rany o średnicach do 10cm zaszmarowuje się w całości preparatem o działaniu powierzchniowym na bazie farby emulsyjnej;
- rany o średnicach powyżej 10cm zabezpiecza się dwuskładnikowo – krawędzie rany, tzn. miejsca, z których będzie wyrastała tkanka żywa (kalus) i drewno czynne preparatem o działaniu powierzchniowym na bazie farby emulsyjnej (pierścień grubości 1,5-2cm); pozostałą część rany wewnątrz pierścienia środkiem impregnującym.

W przypadku powstania ubytków powierzchniowych wykonuje się następujące zabiegi pielęgnacyjne:

- wygładzenie i uformowanie powierzchni rany;
- uformowanie krawędzi rany (ubytku);
- zabezpieczenie całej powierzchni rany – świeże rany zabezpiecza się jedynie przez zaszmarowanie w całości preparatem o działaniu powierzchniowym na bazie farby emulsyjnej.

Prace w drzewostanie mogą być wykonywane przez uprawnionych specjalistów – arborystów z udokumentowanym doświadczeniem w wykonywaniu prac w obiektach zabytkowych z zachowaniem obowiązujących przepisów BHP.

2.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

2.6.1 Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w pkt 1.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.

2.6.2 Szczegółowe zasady kontroli jakości robót.

Prawidłowość wykonania prac związanych z usunięciem drzew i krzewów z terenu budowy podlega wizualnej ocenie Inwestora. Kontroli podlega również prawidłowość składowania pociętego drewna na składowisku. Drewno powinno być składowane w sposób uporządkowany w miejscu wyznaczonym przez Inwestora. Kontrola jakości zabezpieczenia drzew polega na sprawdzeniu stopnia zaopatrzenia

drzew w wodę, czy obudowa spełnia warunki zabezpieczenia przed uszkodzeniami mechanicznymi, czy drzewo nie zostało uszkodzone przy wykonywaniu obudowy, oraz czy zachowane są warunki omówione w punkcie 2.5 WYKONANIE ROBÓT.

2.7 OBMIAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w pkt 1.7 OBMIAR ROBÓT.

2.8 ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w pkt 1.8 ODBIÓR ROBÓT.

2.9 PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w pkt 1.9 PŁATNOŚCI.

Cena usunięcia drzew i krzewów obejmuje:

- Wycięcie drzewa i krzewu,
- Obcięcie gałęzi,
- Wykarczowanie karpiny,
- Zasypanie wykopu,

Wywiezienie pni, gałęzi, krzewów i karpiny.

2.10 PRZEPISY ZWIĄZANE

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. Ust. Nr 62, poz. 627)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (Dz. Ust. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami)

3 PROJEKT ZIELENI

3.1.1 Zakres robót objętych SST

Roboty, których dotyczy niniejsza specyfikacja obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie robót związanych z nasadzeniem roślin, wykonaniem trawników oraz utrzymaniem terenów zielonych i obejmują:

- rozścielenie ziemi urodzajnej;
- przygotowanie terenu do nasadzeń;
- wykonanie nasadzeń drzew liściastych wg projektu wykonawczego szaty roślinnej;
- wykonanie nasadzeń krzewów, bylin wg. projektu wykonawczego szaty roślinnej;
- pielęgnację gwarancyjną i pogwarancyjną;

3.1.2 Określenia podstawowe

Ziemia urodzajna - ziemia zapewniająca roślinom prawidłowy rozwój, mająca naturalną żyzność dodatkowo poprawioną zabiegami agrotechnicznymi, bez zanieczyszczeń: korzeni, kamieni, chwastów, niezbrylona, mokra, świeża o optymalnej strukturze, z zawartością próchnicy minimum 1,5% i pH 5,6-6,5;

Materiał roślinny - sadzonki drzew, krzewów, krzewów żywopłotowych, bylin, a także cebule roślin cebulowych i nasiona traw;

Bryła korzeniowa - uformowana przez szkółkowanie bryła ziemi z przerastającymi ją korzeniami rośliny;

Forma pienna (alejowa) drzew - forma drzew i niektórych krzewów sztucznie wytworzona w szkółce z prostymi pniami, pozbawiony pozostałości po usuniętych konarach o wysokości od 2,2m, z wyraźnym, nie przyciętym przewodnikiem i uformowaną koroną;

Wysokość drzewa - parametr drzewa alejowego lub iglastego (materiału szkółkarskiego), wysokość drzewa mierzona jest od podstawy pnia do ostatnich pędów korony;

Dokumentacja powykonawcza – należy przez to rozumieć dokumentację budowy z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi;

Obwód pnia drzewa alejowego - parametr drzewa alejowego (materiału szkółkarskiego), zawsze mierzony i podawany na wysokości 100 cm od poziomu gruntu;

Szkółkowanie - kilkukrotne przesadzanie w czasie procesu produkcji roślin w celu uzyskania jak najlepszego jakościowo materiału roślinnego;

Żwir płukany frakcja 8/16

Piasek - frakcja 2/4

Pale do drzew - to elementy niezbędne do stabilizowania brył korzeniowych i pni drzew. Średnica palika, jego wysokość, sposób zastosowania (stabilizacja niska lub wysoka) winny być dokładnie określone w projekcie i specyfikacji.

3.1.3 Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w pkt 1.5 WYKONANIE ROBÓT.

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z dokumentacją projektową, SST i poleceniami Inwestora.

Wszystkie prace opisane w przedmiocie zamówienia należy wykonywać zgodnie ze sztuką ogrodnictwa, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.), zgodnie z obowiązującymi normami ZSZP dot. jakości materiału szkółkarskiego, zapewniając uzyskanie należytego efektu przyrodniczego, kompozycyjnego, estetycznego i krajobrazowego.

3.2 MATERIAŁY

3.2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w pkt 1.2 MATERIAŁY

Wykonawca zapewni użycie materiałów zgodnych z dokumentacją i Polską Normą. Materiał roślinny pozyskiwany będzie ze szkółek opartych na produkcji z rodzimego materiału wyjściowego. Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Inwestorowi źródło pozyskania materiału roślinnego.

3.2.2 Jakość ziemi urodzajnej

Ziemia urodzajna, stosowana do przygotowania terenu pod rabaty w zależności od miejsca pozyskania, powinna posiadać następujące charakterystyki:

- ziemia rodzima - powinna być zdjęta przed rozpoczęciem robót budowlanych i zmagazynowana w pryzmach nie przekraczających 2 m wysokości,
- ziemia pozyskana w innym miejscu i dostarczona na plac budowy - nie może być zagruzowana, przerośnięta korzeniami, zasolona lub zanieczyszczona chemicznie.

Ziemia stosowana do zaprawiania dołów przy sadzeniu drzew i krzewów powinna być ziemią urodzajną, zapewniającą roślinom prawidłowy rozwój, tzn. mającą naturalną żyzność dodatkowo poprawioną zabiegami agrotechnicznymi, bez zanieczyszczeń: korzeni, kamieni, chwastów, niezbrylona, mokra, świeża o optymalnej strukturze, z zawartością próchnicy minimum 1,5% i pH 5,6-6,5. Rośliny kwasolubne powinny być zaprawione torfem kwaśnym o pH 3,5-4,5.

3.2.3 Ziemia kompostowa

Do nawożenia gleby mogą być stosowane komposty, powstające w wyniku rozkładu różnych odpadków roślinnych i zwierzęcych (np. torfy, fekaliiów, kory drzewnej, chwastów, plewów), przy kompostowaniu ich na otwartym powietrzu w pryzmach, w sposób i w warunkach zapewniających utrzymanie wymaganych cech i wskaźników jakości kompostu.

Kompost fekalioowo-torfowy – wyrób uzyskuje się przez kompostowanie torfu z fekaliami i ściekami bytowymi z osadników, z osiedli mieszkaniowych. Kompost fekalioowo-torfowy powinien odpowiadać wymaganiom BN-73/0522-01, a torf użyty jako komponent do wyrobu kompostu – PN-G-98011.

Kompost z kory drzewnej - wyrób uzyskuje się przez kompostowanie kory zmieszanej z mącznikiem i osadami z oczyszczalni ścieków pocelulozowych, przez okres około 3 miesięcy. Kompost z kory sosnowej może być stosowany jako nawóz organiczny przy przygotowaniu gleby pod zieleń w okresie jesieni, przez zmieszanie kompostu z glebą.

3.2.4 Jakość materiału szkółkarskiego

Dostarczone sadzonki powinny być właściwie oznaczone, tzn. muszą mieć etykiety, na których podane są: nazwa łacińska, forma, wybór.

Sadzonki roślin powinny być prawidłowo uformowane z zachowaniem pokroju charakterystycznego dla gatunku i odmiany oraz posiadać następujące cechy:

- u drzew pąk szczytowy przewodnika powinien być wyraźnie uformowany,
- przyrost ostatniego roku powinien wyraźnie i prosto przedłużać przewodnik,
- system korzeniowy powinien być skupiony i prawidłowo rozwinięty, a na korzeniach szkieletowych powinny występować liczne korzenie drobne,
- u roślin sadzonych z bryłą korzeniową, np. drzew liściastych, bryła korzeniowa powinna być prawidłowo uformowana i nie uszkodzona, proporcjonalna do obwodu pnia,
- drzewa pienne powinny być bez znacznych odchyłeń od pionu, ze wskazaną wysokością,
- pędy korony u drzew i krzewów nie powinny być przycięte, chyba że jest to cięcie formujące, np. u form kulistych,
- pędy boczne korony drzew i krzewów powinny być równomiernie rozmieszczone,
- przewodnik powinien być praktycznie prosty,
- blizny na przewodniku powinny być dobrze zarośnięte, dopuszcza się 4 niecałkowicie zarośnięte blizny na przewodniku w II wyborze, u form naturalnych drzew.

Wady niedopuszczalne:

- silne uszkodzenia mechaniczne roślin,
- odrosty podkładki poniżej miejsca szczepienia,
- ślady żerowania szkodników,
- oznaki chorobowe,
- zwiędnięcie i pomarszczenie kory na korzeniach i częściach naziemnych,
- martwice i pęknięcia kory,
- uszkodzenie pąka szczytowego przewodnika,
- dwupędowe korony drzew formy piennej,
- uszkodzenie lub przesuszenie bryły korzeniowej,
- złe zrośnięcie odmiany szczepionej z podkładką.

Ponadto drzewa muszą spełniać poniższe wymagania:

- drzewa muszą być zgodne z drzewami podanymi w specyfikacji przetargu, posiadać cechy charakterystyczne dla odmiany drzewa oraz spełniać bez zastrzeżeń wymagania klienta co do wielkości. Rośliny muszą być w dobrym stanie;
- rośliny muszą być oznaczone etykietą zawierającą pełną nazwę roślin, w tym nazwę łacińską;
- dopuszczalne są drzewa z bryłą korzeniową, w kontenerach lub w alternatywnych opakowaniach

- przeznaczonych do uprawy roślin (dalej "kontener");
- drzewa z bryłą korzeniową o obwodzie pnia do 12 cm muszą być co najmniej 2 razy przesadzone, od 12 cm obwodu co najmniej 3 razy przesadzone, od obwodu pnia 25 cm, 1 m nad szyją korzeniową, co najmniej 4 razy;
  - dopuszczalne są drzewa z bryłą korzeniową w szytych donicach z juty lub w koszach z drutu niepowlekane, ciasno ściągnięte. Niedopuszczalne są poważne deformacje bryły korzeniowej, jak również rośliny przesadzone mniej razy, niż określono powyżej. Niedopuszczalne są rozpadające się bryły korzeniowe;
  - Wielkość bryły korzeniowej musi być proporcjonalna do całkowitej wysokości drzewa lub obwodu na wysokości 1 m nad szyją korzeniową. Bryła korzeniowa musi być dobrze przerośnięta korzeniami, niedopuszczalne są drzewa z przyciętymi korzeniami powstałymi przed ostatnim przesadzeniem. Niedopuszczalne są drzewa z obciętymi, podczas wykopywania, korzeniami o średnicy większej niż 3 cm;
  - Rośliny w kontenerach mogą być uprawiane w tym samym pojemniku nie dłużej niż przez 2 lata, a całkowity czas uprawiania drzew w kontenerach w ramach całego cyklu uprawiania nie może przekroczyć 2 lat;
  - Wielkość kontenera musi być proporcjonalna do wielkości i gatunku rośliny. Kontener musi być dobrze przerośnięty korzeniami. Niedopuszczalne jest dostarczenie drzew sadzonych bezpośrednio przed wysyłką lub w takim okresie, że rośliny nie miały przed wysyłką możliwości zapuszczenia wystarczającej ilości korzeni w kontenerze. Dopuszczalne są drzewa z bryłą korzeniową świeżo osadzone w kontenerach, jeżeli bryła jest zgodna z powyższym opisem;
  - Niedopuszczalne są korzenie skręcone w spiralę w przypadku roślin uprawianych w kontenerach;
  - Pnie drzew nie mogą mieć widocznych uszkodzeń związanych ze zwykłą interwencją ogrodniczą lub pogodą. Równie niedopuszczalne są rany na jakimkolwiek etapie gojenia spowodowane złą lub późną interwencją (na przykład późnym usunięciem bocznych pędów, zbyt silnych gałęzi lub bocznych pędów przy pniu). Niedopuszczalne są również jakiegokolwiek inne świeże uszkodzenia gałęzi i pnia;
  - Pnie drzew z obwodem powyżej 12 cm w wysokości jednego metra nad szyją korzeniową muszą mieć co najmniej 220 cm wysokości, muszą być proste i nie odbiegać w żadnym miejscu o więcej niż 5 cm od osi łączącej szyję korzeniową z koroną. Wysokość pnia okrągłych, zwisających lub szeroko rosnących odmian musi wynosić co najmniej 220 cm, niezależnie od obwodu. Kora drzewa nie może być zwiotczała lub zmarznięta;
  - Kształt i charakter gałęzi korony musi być odpowiedni dla deklarowanej odmiany wieku i wielkości drzewa;
  - Korona nie może mieć więcej niż jednego pędu głównego; pęd główny nie może być uszkodzony. Pęd główny musi tworzyć bezpośrednią kontynuację pnia. Wyjątkiem są odmiany rosnące naturalnie w sposób kulisty, szeroki lub zwisający oraz formy wielopienne;
  - Żadna z gałęzi nie może być w miejscu, gdzie wyrasta z pędu głównego, szersza niż pęd główny w tym samym miejscu;
  - Korona nie może mieć żadnych widlastych rozgałęzień (oprócz odmian, gdzie jest to naturalne – na przykład dęby, graby), grożących rozłamaniem w późniejszy wiek drzewa;
  - Korona drzewa o obwodzie pnia ponad 12 cm musi zawierać co najmniej 5 gałęzi, oprócz drzew, które w młodym wieku rzadko rozgałęziają (np. *Catalpa bignonioides* albo *Paulownia tomentosa*). Za gałąź nie można uznać pędu jednorocznego; gałęzie muszą mieć co najmniej dwa lata;
  - Jeżeli rośliny są dostarczane z liśćmi, niedopuszczalne jest, aby wykazywały one objawy przesuszenia (np. suche krawędzie liści);
  - Drzewa stożkowate odgałęzione od ziemi oraz drzewa soliterowe muszą osiągnąć określoną przez klienta wysokość, a także szerokość na wysokości 1 m, jeśli klient taką podał;
  - Niedopuszczalne są jakiegokolwiek szkodniki lub choroby.

Wymagania dotyczące sadzonych roślin

- Materiał roślinny musi pochodzić z produkcji szkółkarskiej i być zgodny z zaleceniami jakościowymi Związku Szkółkarzy Polskich (Grąbczewski i in. 2018).
- Materiał roślinny musi być czysty odmianowo, wyprodukowany zgodnie z zasadami agrotechniki szkółkarskiej i odpowiadać określonym w zaleceniach wymaganiom.
- Rośliny muszą być zdrewniałe, zahartowane oraz prawidłowo uformowane, z zachowaniem charakterystycznego dla gatunku i odmiany pokroju, wysokości, szerokości, i długości pędów, a także równomiernego rozkrzewienia i rozgałęzienia. Powinny być zachowane odpowiednie proporcje pomiędzy pniem, koroną i bryłą korzeniową.
- Materiał musi być zdrowy, bez uszkodzeń mechanicznych, objawów będących skutkiem niewłaściwego nawożenia i agrotechniki, bez odrostów z podkładek.
- System korzeniowy musi być dobrze wykształcony, nieuszkodzony, odpowiedni dla danego gatunku, odmiany i wieku rośliny.
- Drzewa i krzewy soliterowe powinny zostać dostarczone z bryłami korzeniowymi lub pojemnikach natomiast pozostałe krzewy, byliny i trawy w pojemnikach.
- Wymagana jest najwyższa jakość roślin.
- Dostarczone sadzonki powinny być właściwie oznaczone, tzn. muszą mieć etykiety, na których podana jest nazwa łacińska gatunku i odmiany oraz parametry roślin.
- Nie dopuszcza się zmian gatunków i odmian ujętych w niniejszym projekcie bez uzgodnienia z projektantem.
- Wymagania dotyczące wielkości i jakości poszczególnych gatunków i odmian zestawiono w tabeli poniżej. Przedstawione wielkości i wymagania są wymaganiami minimalnymi co do sadzonek.
- Dopuszcza się posadzenie roślin większych i/lub z większych pojemników.

3.2.5 Wymagania jakościowe projektowanych roślin

Wymagania dotyczące wielkości i jakości poszczególnych gatunków i odmian roślin przewidzianych do nasadzeń w niniejszym projekcie zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1. Szczegółowe zestawienie roślin wraz z parametrami

L.p.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ilość	Rozstawa
DRZEWIA LIŚCIASTE				
D1	<i>Salix alba</i>	Wierzba biała	7	według rysunku
D2	<i>Prunus cerasifera</i>	Śliwa wiśniowa	5	według rysunku
KRZEWY LIŚCIASTE				
K1	<i>Salix purpurea</i> 'Nana'	Wierzba purpurowa 'Nana'	229	3 szt./m ²
BYLINY I TRAWY OZDOBNIE				
B1	<i>Acorus calamus</i>	Tatarak zwyczajny	59	7 szt./m ²
B2	<i>Alchemilla monticola</i>	Przywrotnik pasterski	43	7 szt./m ²
B3	<i>Butomus umbellatus</i>	Łączęć baldaszkowaty	195	7 szt./m ²
B4	<i>Caltha palustris</i>	Knieć błotna	124	9 szt./m ²
B5	<i>Carex riparia</i>	Turzyca brzegowa	142	7 szt./m ²
B6	<i>Eleocharis acicularis</i>	Ponikło igłowate	292	9 szt./m ²
B8	<i>Filipendula ulmaria</i>	Wiązówka błotna	114	7 szt./m ²
B9	<i>Iris pseudacorus</i>	Kosaciec żółty	140	7 szt./m ²
B10	<i>Iris pseudacorus</i> 'Alba'	Kosaciec żółty 'Alba'	151	7 szt./m ²
B11	<i>Iris sibirica</i>	Kosaciec syberyjski	78	7 szt./m ²
B12	<i>Juncus effusus</i>	Sit rozpięzchły	99	5 szt./m ²
B13	<i>Lythrum salicaria</i>	Krwawnica pospolita	67	7 szt./m ²

L.p.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ilość	Rozstawa
B14	<i>Mentha aquatica</i>	Mięta nadwodna	81	7 szt./m ²
B15	<i>Symphytum officinale</i>	Żywokost lekarski	31	7 szt./m ²
B16	<i>Valeriana officinalis</i>	Kozłek lekarski	93	7 szt./m ²

3.2.6 Ściółkowanie

Podczas przygotowywania ogrodu deszczowego, należy przewidzieć miejsce na wyściółkowanie roślin żwirem o frakcji 8-16mm – warstwą o grubości 5 cm. W tym celu, powierzchnia przygotowanej do sadzenia rabaty powinna być obniżona o ok. 5 cm.

3.2.7 Pale i taśmy do drzew

Pale drewniane stosowane do stabilizacji drzew piennych powinny być średnicy minimum 8 cm, wys. min. 250 cm, w ilości 3 sztuki na jedno sadzone drzewo. Dodatkowo należy pamiętać o poprzecznych listwach, które mogą wzmocnić konstrukcję 3 palików. Taśmy bawełniane elastyczne o szerokości minimum 5 cm do mocowania posadzonych drzew.

3.2.8 Nawóz do roślin

Nawozem mineralnym, należy wzbogacić ziemię urodzajną stosowaną do zakładania trawników w dawce 5 kg/100m².

Nawóz stosowany do nawożenia roślin i trawników powinien być w opakowaniu z podanym składem chemicznym (zawartość azotu, fosforu, potasu). Nawozy należy zabezpieczyć przed zawilgoceniem i zbryleniem w czasie transportu i przechowywania. Można zastosować nawóz otoczkowany o przedłużonym działaniu.

3.3 SPRZĘT

3.3.1 Wymagania ogólne dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w pkt 1.3 SPRZĘT.

Roboty związane z zakładaniem terenów zieleni mogą być wykonywane ręcznie lub mechanicznie przy użyciu dowolnego typu sprzętu. Do wykonania robót będących przedmiotem niniejszej specyfikacji stosować wyłącznie sprawny technicznie i zaakceptowany przez Inwestora sprzęt.

Wykonawca zadania powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- glebogryzarki do uprawy gleby,
- drobnego sprzętu ręcznego do rozkładania i profilowania ręcznego w miejscach, gdzie sprzęt mechaniczny nie może mieć zastosowania
- wału gładkiego do zakładania trawników,
- siewnika do wysiewu trawnika i nawożenia,
- kosiarki mechanicznej do koszenia trawników,
- nożyc do formowania żywopłotów.

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość i środowisko wykonywanych robót. Wykonawca powinien korzystać z profesjonalnego sprzętu ogrodniczego.

3.4 TRANSPORT

3.4.1 Wymagania ogólne dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w pkt 1.4 TRANSPORT.

3.4.2 Transport materiałów

Materiały powinny być przewożone odpowiednimi środkami transportu, zgodnie z przepisami BHP i ruchu drogowego. Transport materiałów może być dowolny pod warunkiem, że nie uszkodzi ani nie pogorszy jakości transportowanych materiałów. W czasie transportu rośliny muszą być zabezpieczone przed uszkodzeniem bryły korzeniowej, pni i pędów. Pnie drzew powinny być zabezpieczone jutą przed otarciami mechanicznymi, krzewy układane piętrowo w skrzyniach, a byliny w skrzynkach. W czasie transportu należy zabezpieczyć rośliny przed wysychaniem i przemarzaniem. Drzewa po dostarczeniu na miejsce przeznaczenia powinny być natychmiast sadzone, a jeśli jest to niemożliwe, należy je zadołować w miejscu ocienionym i osłoniętym od wiatru, a w razie suszy podlewać.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.

3.5 WYKONANIE ROBÓT

3.5.1 Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w pkt 1.5 WYKONANIE ROBÓT.

3.5.2 Wymagania szczegółowe dotyczące przygotowania terenu do nasadzeń

Po przeprowadzeniu planowanych robót ziemnych związanych z budową projektowanych elementów zagospodarowania terenu, teren pod planowaną zieleń należy oczyścić z ewentualnych resztek budowlanych, gruzu, kamieni oraz śmieci. Wykonawca powinien usunąć z gleby wszystkie kamienie większe niż 50 mm i 80% kamieni mniejszych niż 50mm, niepożądane materiały, w tym grudy ziemi większe niż 50mm oraz inne odpady

Na terenach po rozbiórce dawnych nawierzchni i przy nowych nawierzchniach, a także w miejscach, gdzie występują nierówności terenu, nawieźć odpowiednią ilość ziemi urodzajnej (humusu). Do uzupełnień można wykorzystać zebraną uprzednio z terenu inwestycji i prawidłowo sprzymowaną i przechowywaną wierzchnicę. Należy przeprowadzić analizy potwierdzające przydatność wierzchnicy oraz dostarczanego humusu dla zaprojektowanych nasadzeń oraz uzyskać akceptację Projektanta oraz Inwestora.

Projekt przewiduje wymianę 20 cm ziemi urodzajnej pod nasadzenia .

Podczas prowadzenia prac należy nie dopuścić do nadmiernego zagęszczenia gruntu, zanieczyszczenia chemicznego ani przemieszania profilu glebowego. Należy zachować niezaburzoną strukturę gleby

W przypadku nadmiernego zagęszczenia gruntu powstałego w wyniku pracy sprzętu, składowania materiałów lub innych przyczyn, glebę należy spulchnić do warstw nie zagęszczonych, tak by wody opadowe swobodnie przesiąkały. Prace związane z sadzeniem roślin można rozpocząć po sprawdzeniu przesiąkliwości terenu na którym prowadzone były prace.

Nie wolno zasypywać wierzchnicą lub ziemią urodzajną żadnych zagłębień terenu głębszych niż 110cm.

Ewentualne uzupełnienie głębokich wykopów na terenach przeznaczonych pod nasadzenia jak i innych musi być wykonane gruntem rodzimym (materiałem pochodzącym z wykopów, wolnym od zanieczyszczeń budowlanych i części organicznych).

Podczas przygotowywania rabat oraz miejsc pod nasadzenia drzew i krzewów w grupach, należy przewidzieć miejsce na wyściółkowanie roślin korą drobno mieloną – warstwą o grubości 5 cm. W tym celu, powierzchnia przygotowanej do sadzenia rabaty powinna być obniżona o ok. 5 cm poniżej obrzeża lub sąsiadującego trawnika.

Wszystkie prace wokół istniejących drzew i krzewów należy wykonywać ręcznie, aby nie dopuścić do jakichkolwiek uszkodzeń w obrębie korzeni i pni.

3.5.3 Wymagania szczegółowe dotyczące sadzenia drzew

Wszystkie drzewa należy sadzić zgodnie ze sztuką ogrodniczą w celu zapewnienia im prawidłowego wzrostu i rozwoju.

Drzewa i krzewy kopane z bryłą sadzimy wiosną, przed rozpoczęciem wegetacji lub jesienią - liściaste po utracie liści, iglaste po zdrewnieniu młodych pędów. Sadzenie drzew liściastych i iglastych produkowanych w pojemniku można wykonywać w innych terminach, jeżeli warunki pogodowe na to pozwalają, sadzenie wykluczają mrozy i silne upały.

Wymagania dotyczące jakości i wielkości sadzonek według pkt. 3.2.4 Jakość materiału szkółkarskiego oraz 3.2.5 Wymagania jakościowe projektowanych roślin niniejszej specyfikacji.

Drzewa należy sadzić w doły o średnicy min. 1m, duże krzewy w doły o średnicy min. 80cm i głębokości dostosowanej do wielkości brył korzeniowych, z całkowitą zaprawą ziemią urodzajną.

Posadzone drzewa liściaste należy opalikować w ilości 3 paliki na jedno drzewo. Paliki należy w górnej części połączyć na sztywno, a drzewo umocować do palików przy pomocy elastycznych bawełnianych taśm o szerokości min. 5 cm. Przy każdym drzewie i dużym krzewie powierzchnię gruntu uformować tak, aby powstała misa gromadząca wodę. Przy sadzeniu drzewa obficie podlać, a misy wyściółkować korą drobno mieloną warstwą o miąższości 5 cm, frakcji 2-60mm.

Sadzenie powinno odbywać się w chłodne, wilgotne dni. Sadzenie należy wstrzymać jeżeli warunki zewnętrzne mogą niekorzystnie oddziaływać na wzrost roślin lub powodują degradację gleby. Należy unikać warunków, które utrudniają przyjęcie się roślin jak: zalane doły przeznaczone do sadzenia, zbite podłoże, stagnująca woda w miejscach sadzenia, mocno zamrożona ziemia, długotrwałe, silne, mroźne wysuszające wiatry itp.

Rozmiar dołu powinien być około 2-3 razy większy od bryły korzeniowej sadzonego drzewa, a jego wielkość powinna umożliwiać prawidłowy rozwój systemu korzeniowego. Po wykopaniu dołu powinny zostać usunięte z niego wszystkie zanieczyszczenia, a powierzchnia ścianek zruszana. Doły należy zaprawić ziemią urodzajną. Zastosowana ziemia urodzajna powinna mieć odczyn zgodny z wymaganiami danego gatunku. Po umieszczeniu rośliny w dole, bryła powinna zostać zasypana kolejnymi warstwami ziemi urodzajnej, jednocześnie zagęszczanej wodą, w celu równomiernego zasypania. Ewentualne złamane lub uszkodzone korzenie należy przed zasypaniem ziemią urodzajną przyciąć.

Rośliny należy sadzić na takiej samej głębokości, na której rosły w szkółce.

Posadzone drzewa liściaste należy ustabilizować 3 palikami o średnicy min. 8 cm i wysokości dostosowanej do wielkości sadzonego drzewa, w rozstawie dostosowanej do wielkości bryły korzeniowej, z wiązaniem górnym podwójnym (sztywnym -połowice toczony i miękkim - taśmy) z oraz zabezpieczeniem dolnym, sztywnym wykonanym z 3 warstw połowic toczonych montowanych od powierzchni terenu do wys. 30 cm. stosując 1-2 cm przerwy między połowicami lub przy pomocy plastikowych osłonek montowanych u nasady pnia.

Przy każdym drzewie i dużym krzewie powierzchnię gruntu uformować tak, aby na krawędzi pierwotnego wykopu powstała misa gromadząca wodę. Po posadzeniu rośliny obficie podlać, a misy wyściółkować korą drobno mieloną warstwą o miąższości 5 cm.

Po posadzeniu roślin należy przeprowadzić cięcia prześwietlające i formujące pod nadzorem Architekta nadzorującego realizację projektu lub Inwestora.

Miejsce sadzenia powinno być zgodne z dokumentacją projektową.

W miejscach znacznego zbliżenia drzew projektowanych do sieci energetycznej, należy zastosować ekrany przeciwwkorzeniowe o wysokości 1m.

3.5.4 Wymagania szczegółowe dotyczące sadzenia krzewów, bylin

Powierzchnia terenu pod nasadzenia powinna być wyrównana, pozbawiona śmieci i pozostałości po budowie. Krzewy i inne rośliny sadzić bezpośrednio w uprzednio przygotowane rabaty.

Wszystkie krzewy, byliny i trawy należy sadzić zgodnie ze sztuką ogrodniczą w celu zapewnienia im prawidłowego wzrostu i rozwoju. Rośliny z kontenerów można sadzić w ciągu całego sezonu wegetacyjnego, jeżeli warunki pogodowe na to pozwalają, sadzenie wykluczają mrozy i silne upały.

Wymagania dotyczące jakości i wielkości sadzonek według pkt 3.2.4 Jakość materiału szkółkarskiego oraz 3.2.5 Wymagania jakościowe projektowanych roślin niniejszej specyfikacji.

Sadzenie powinno odbywać się w chłodne, wilgotne dni. Sadzenie należy wstrzymać jeżeli warunki zewnętrzne mogą niekorzystnie odbić się na wzroście roślin lub powodują degradację gleby. Należy unikać warunków, które utrudniają przyjęcie się roślin jak: zalane doły przeznaczone do sadzenia, zbite podłoże, stagnująca woda w miejscach sadzenia, mocno zamrznięta ziemia, długotrwałe, silne, mroźne wysuszające wiatry itp.

Rośliny sadzić po wcześniejszym przygotowaniu terenu. Krzewy sadzić do dołów o szerokości i głębokości nie mniejszej niż 0,3 m, na takiej samej głębokości, w jakiej rosły w pojemniku. Zbyt głębokie lub płytkie posadzenie może utrudnić przyjęcie i wzrost roślin.

Doły pod krzewy należy zaprawić ziemią urodzajną. Zastosowana ziemia urodzajna powinna mieć odczyn zgodny z wymaganiami danego gatunku. W przypadku roślin wymagających kwaśnego podłoża doły należy zaprawić torfem kwaśnym o odczynie pH 3,5-4,5. Po posadzeniu rośliny podlać a powierzchnie rabat wyściółkować korą drobno mieloną warstwą o grubości 5 cm.

Miejsce sadzenia powinno być zgodne z dokumentacją projektową.

3.5.5 Pielęgnacja drzew i krzewów

Pielęgnacja drzew i krzewów powinna obejmować w szczególności:

- Podlewanie w okresie suszy, rośliny zimozielone podlewać lekko również w bezśnieżne zimy podczas odwilży;
- regularne odchwaszczanie;
- ciecia korekcyjne mające na celu prawidłowe wyprowadzanie / ukształtowanie pokroju charakterystycznego dla danego gatunku;
- cięciach zagęszczających, pielęgnacyjnych i sanitarnych roślin;
- regularne przycinanie krzewów formowanych – żywopłotów;
- nawożenie, dawkowanie powinno być dostosowane do zapotrzebowania roślin oraz zależy od zasobności gleby w składniki odżywcze, zalecane jest stosowanie długodziałających nawozów otoczkowanych;
- usuwanie odrostów korzeniowych - w razie potrzeby;
- poprawianie ukształtowanych wokół drzew mis;
- kontrola mocowań, w razie potrzeby poprawa i uzupełnianiu palikowania i wiązań;
- uzupełnianiu kory - w razie potrzeby, ale minimum 1 raz w roku;
- wymianę uszkodzonych roślin - w razie potrzeby zgodnie z terminem sadzenia;
- wymianę roślin, które się nie przyjęły, przycięciu złamanych i/lub chorych gałęzi - w razie potrzeby;
- usuwaniu przekwitłych kwiatostanów;
- stały monitoring stanu zdrowia roślin (wczesne wykrycie objawów patogenów oraz skuteczna z nimi walka);
- opryski interwencyjne – prowadzone do momentu sprowadzenia populacji patogenu poniżej progu szkodliwości i zablokowanie jego rozwoju;
- regularnym wygrabianie liści w okresie jesiennym oraz uzupełniającym wygrabianiu w okresie wiosennym.

Wszelkie prace pielęgnacyjne należy prowadzić zgodnie ze sztuką ogrodniczą.

3.5.6 Pielęgnacja bylin i traw

Wszystkie nasadzenia roślin należy objąć pielęgnacją gwarancyjną oraz pielęgnacją pogwarancyjną. Pielęgnacja w okresie gwarancyjnym i późniejszym powinna obejmować m.in.:

- regularne cięcia pielęgnacyjne – byliny (po kwitnieniu) - zagęszczające i sanitarne, trawy – wiosną, przycięcie nad ziemią;
- podlewanie w okresie suszy;
- regularne odchwaszczanie;
- nawożenie, dawkowanie powinno być dostosowane do zapotrzebowania roślin oraz zależy od zasobności gleby w składniki odżywcze, zalecane jest stosowanie długodziałających nawozów otoczkowanych;
- stały monitoring stanu zdrowia roślin (wczesne wykrycie objawów patogenów oraz skuteczna z nimi walka);
- opryski interwencyjne – prowadzone do momentu sprowadzenia populacji patogenu poniżej progu szkodliwości, i zablokowanie jego rozwoju;
- regularne wygrabianie liści w okresie jesiennym oraz uzupełniające wygrabianie w okresie wiosennym;
- wymianę roślin, które się nie przyjęły;
- usuwanie przekwitłych kwiatostanów w przypadku bylin;
- usuwanie obumarłych części roślin.

Wszelkie zabiegi pielęgnacyjne powinny być wykonywane zgodnie ze sztuką ogrodniczą.

3.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

3.6.1 Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w pkt 1.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

3.6.2 Drzewa, krzewy, byliny, trawy

Kontrola robót w zakresie sadzenia i pielęgnacji roślin polega na sprawdzeniu:

- wielkości dołów pod sadzone drzewa,
- grubości warstwy ziemi urodzajnej w rabatach przeznaczonych na sadzenie roślin,
- zaprawienia dołów ziemią urodzajną,
- odpowiedniej głębokości sadzenia cebul w zależności od gatunku,
- zgodności realizacji z dokumentacją projektową w zakresie miejsc sadzenia, gatunków i odmian oraz odległości sadzonych roślin,
- materiału roślinnego w zakresie wymagań jakościowych i wielkościami określonymi w projekcie wykonawczym i niniejszej SST,
- zabezpieczania, przechowywania i transportu materiału roślinnego,
- prawidłowości wykonania stabilizacji drzew,
- odpowiednich terminów sadzenia,
- prawidłowości wykonania mis i ściółkowania drzew,
- grubości warstwy kory w rabatach,
- wymiany chorych, uszkodzonych, zdeformowanych lub suchych roślin,
- zasilania nawozami mineralnymi.

3.7 OBMIAR ROBÓT

3.7.1 Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w pkt 1.7 OBMIAR ROBÓT.

Obmiar przeprowadzony w terenie nie powinien obejmować jakichkolwiek dodatkowo wykonanych prac, nie zaakceptowanych przez Inwestora.

3.7.2 Jednostka obmiarowa

Jednostka obmiarową jest:

- m³ (metr sześcienny):
  - dostarczenia i rozścielenia ziemi urodzajnej do przygotowania terenu w rabatach
- m² (metr kwadratowy):
  - ściółkowanie rabat,
- szt (sztuka)
  - posadzonych roślin
- kg (kilogram)
  - nawóz organiczny

3.8 ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w pkt 1.8 ODBIÓR ROBÓT.

Celem odbioru jest protokolarne dokonanie finalnej oceny rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości. Odbiór robót dokonuje się na podstawie oględzin i stwierdzenia zgodności wykonania robót z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną i wymaganiami Inwestora. Roboty uznaje się za zgodne z powyższymi wymaganiami jeżeli wszystkie pomiary, badania i oględziny dały wyniki pozytywne.

3.9 PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w pkt 1.9 PŁATNOŚCI.

Cena wykonania 1 m² trawnika obejmuje:

- Roboty przygotowawcze: oczyszczenie terenu, dowóz ziemi urodzajnej, rozścielenie ziemi urodzajnej, rozrzucenie kompostu,
- Zakładanie trawników,
- Pielęgnację trawników: podlewanie, koszenie, nawożenie, odchwaszczanie.

Cena wykonania nasadzeń roślin obejmuje czynności:

- Wykonanie wykopu jamistego,
- Dostarczenie materiału roślinnego,
- Umieszczenie materiału w wykopie,
- Zasypanie z ubiciem bryły korzeniowej,
- Ściółkowanie roślin,
- Pielęgnację posadzonych roślin – według opisu w pkt. 3.5.5 Pielęgnacja drzew i krzewów, 3.5.6 Pielęgnacja bylin i traw.

3.10 PRZEPISY ZWIĄZANE

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. z 2003r, nr 48 poz. 401)
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880).
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 682 ze zm.).
4. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004 r. w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew (Dz. U. z 2004 r. Nr 228, poz. 2306).
5. *Zalecenia jakościowe dla ozdobnego materiału szkółkarskiego*, Wydanie III, Warszawa, Związek Szkółkarzy Polskich, 2018, ISBN 978-83-910311-4-8

Nie wymienienie tytułu jakiegokolwiek dziedziny, grupy, podgrupy czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych prawem polskim.